

Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3317670

Datum
14 mei 2024

Contactpersoon
I. Boersma

Team Ontwikkeling Leefomgeving

Onderwerp
Resultaat inventariserend onderzoek slavernij- en koloniaal
verleden Alphen ad Rijn

Geachte leden van de raad,

Met deze brief wil het College van burgemeester & wethouders u informeren over de voortgang omtrent de toezeggingen die gedaan zijn met betrekking tot het onderzoeken van het koloniale- en slavernijverleden van de gemeente Alphen aan den Rijn. De resultaten van het inventariserende onderzoek worden bij dezen gedeeld met u, de raad.

Bovendien wil de wethouder aankondigen dat in het najaar een raadsinformatiemarkt zal plaatsvinden waarbij het gesprek wordt vervolgd met partners en betrokkenen. De uitkomsten van dit inventariserende onderzoek geven daarbij vorm aan de start van de dialoog.

Aanleiding

In de vergadering van de gemeenteraad van 6 juli 2023 is de motie van SP, Groen Links en D66 over een onderzoek naar de rol van Alphen aan den Rijn en haar voorgangers in het slavernijverleden aan de orde geweest. Wethouder Noordermeer heeft in reactie op deze motie het volgende voorstel gedaan:

- 1. Allereerst wil ik aansluiting zoeken bij de onderzoeken die de provincie Zuid-Holland momenteel laat uitvoeren op het moment dat Alphen ad Rijn daarin wordt genoemd, zodat we daar ook de link in een breder onderzoek kunnen maken.*
- 2. De vraag naar een verdieping van het koloniale verleden, specifiek naar de rol van Alphen nu, neer te leggen bij onze historische verenigingen.*

3. *Het gesprek erover terugbrengen naar een tafel waar alle partners aanschuiven en daar het gesprek verder voeren en daarmee vervolgens terug te komen naar de raad. Dus niet op persoonsniveau, zoals in de motie van vorige week.*

Dit voorstel is aangenomen door de indieners van het voorstel, waardoor de motie niet in stemming is gebracht.

Huidige situatie

In de raadsinformatiebrief 'Stand van zaken onderzoek koloniaalverleden' van 12 december 2023 (zaaknummer: 3250930) heeft u kunnen lezen dat de gemeente Alphen aan den Rijn als geheel, of haar losse kernen niet worden genoemd in het historische onderzoek 'Geketend voor Hollands Glorie' (Fatah-Black, Lauret, van den Tol, juni 2023) uitgevoerd in opdracht van de provincie Zuid-Holland.¹ Het is hierom is er dus geen aansluiting verdere gezocht met de provincie omdat een voorwaarde van de toezegging hiervoor was dat onze gemeente in dit onderzoek expliciet werd genoemd.

Hierna is de opdracht voor het inventariserend onderzoek aangeboden aan- en geaccepteerd door het Gemeentearchief Alphen aan den Rijn.

In bijlage 1 vindt u de resultaten van dit onderzoek waarmee de realisatie van de tweede toezegging van de wethouder zoals gedaan op 6 juli 2023 is gestart.

Samenvatting

De banden van de voorgangers van het huidige gemeentebestuur met het koloniale-en slavernijverleden lijken zeer summier (conclusie 1 en 2). Het onderzoek heeft zich niet op persoonsniveau gericht, echter kan er in zijn algemeen worden gesteld dat buitenplaatseigenaren en ambachtsheren in meer of mindere mate investeringen hadden in de koloniale economieën overzee. Doordat de historische organisatiestructuren moeilijk te vergelijken zijn, kan de mogelijke invloed die deze investeringen hadden op het ambachtsbestuur op basis van dit onderzoek niet vastgesteld worden (conclusie 3 en 4).

Vervolg

Het college stelt voor om op basis van deze inventarisatie gezamenlijk, tijdens een raadsinformatiemarkt in het najaar, toezegging 3 van de wethouder te starten. Hier kan het gesprek gestart/vervolgd worden over dit gedeelte verleden van onze gemeente.

¹ Behoudens twee verwijzingen, allereerst naar een inwoner van Hazerswoude die in 1869 Gouverneur was van Fort Elmina (Ghana) en een verwijzing naar het buitenhuis in Alphen aan den Rijn als één van de buitenplaatsen die niet is onderzocht maar vermoedelijk een connectie heeft met het koloniale project.

Zaaknummer
3317670

Datum
14 mei 2024

Blad
3 van 3

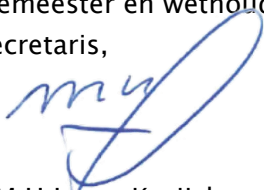
Om een brede vertegenwoordiging vanuit de samenleving te betrekken wordt er nauw contact gehouden met de ambtelijke collega's de vanuit team Maatschappelijke Ontwikkeling. Daar is zoals recent met u gedeeld al een netwerk aanwezig met betrekking tot het organiseren en vormgeven van de Keti Koti herdenking.

De agendacommissie van de gemeenteraad heeft de raadsinformatiebijeenkomst voor na de zomer opgenomen in de planning, daarvoor wordt ter zijner tijd een specifieke datum gepland.

Tot slot

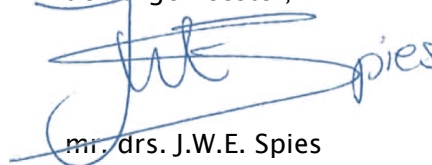
Wij verwachten u door middel van deze brief voldoende te hebben geïnformeerd en kijken uit naar het vervolg. Hiermee beschouwen we toezeggingen, 1 en 2 zoals hierboven beschreven van 6 juli 2023, definitief als afgedaan.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

de burgemeester,

mr. drs. J.W.E. Spies